

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.11/196-342 / 2504

Ankara

3/6/1999

2

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğü'nün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulu'nca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Bülent ECEVİT
Başbakan

Eki :
Liste

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	plan ve Bütçe
Esas Kom.	Dışişleri
Tarih	17.6.1999-1/355
K. Md.	K.D. Bşk.
BAŞKAN	M. Bulut

1/824

Türkiye Cumhuriyeti ile Letonya Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

T. C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.11/101-1418 / 5318

Ankara

21 / 9 / 1998

3

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 24/8/1998 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ile Letonya Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Komisyonlarda ve Genel Kurul'da öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ederim.

Mesut YILMAZ
Mesut YILMAZ
Başbakan

Eki :
1- Kanun Tasarısı
2- Gerekçe

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tai. Kom.	Plan ve Bütçe
Etas. Kom.	Dışişleri
Tarih	1.10.1998-1/824
K. Md.	K.D. Bşk.
BAŞKAN	<i>Hikmetiye</i>

TASARI GEREKÇESİ) B13

Türkiye ile Letonya arasında 16 Haziran 1998 tarihinde Ankara'da imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması, taraflar arasında, üyesi oldukları Dünya Ticaret Örgütü ve Ticaret ve Tarifeler Genel Anlaşması (GATT 1994) prensipleri doğrultusunda, Anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle birlikte bir serbest ticaret alanı oluşturulmasını öngören bir tercihli ticaret anlaşmasıdır.

Türkiye ile Letonya arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması (STA), Türkiye ve Letonya'nın Avrupa'daki ekonomik bütünleşme sürecine aktif bir şekilde katılımını hedeflemektedir.

Türkiye, Batı Avrupa bölgesinde başlayan ve zaman içerisinde Merkezi ve Doğu Avrupa Ülkeleri ile bazı Akdeniz ülkelerini de kapsayan ekonomik bütünleşme sürecine katılımı yönündeki ilk adımını, Avrupa Ekonomik Topluluğu ile 12 Eylül 1963 tarihinde imzalanan Ortaklık Anlaşması ile atmış, bunu 10 Aralık 1991 tarihinde EFTA Devletleri, 14 Mart 1996 tarihinde İsrail, 8 Ocak 1997 tarihinde Macaristan, 29 Nisan 1997 tarihinde Romanya, 2 Haziran 1997 tarihinde Litvanya, 3 Haziran 1997 tarihinde Estonya, 3 Ekim 1997 tarihinde Çek Cumhuriyeti, 20 Ekim 1997 tarihinde Slovak Cumhuriyeti, 5 Mayıs 1998 tarihinde Slovenya, 16 Haziran 1998 tarihinde Letonya ve son olarak 11 Temmuz 1998 tarihinde Bulgaristan ile imzalanan Serbest Ticaret Anlaşmaları izlemiştir. Öte yandan Polonya ile de Serbest Ticaret Anlaşması müzakereleri sonuçlanmak üzere olup, anlaşmanın Eylül ayında imzalanarak 1998 yılı sonundan önce yürürlüğe girmesi beklenmektedir.

Ayrıca, 1/95 sayılı Türkiye-AB Ortaklık Konseyi Kararı ve Türkiye'nin ticari çıkarları çerçevesinde, Tunus, Fas ve Mısır ile Türkiye arasında Serbest Ticaret Alanı kurulmasını sağlayacak Anlaşmalara ilişkin görüşmeler ve hazırlıklar da sürdürülmektedir.

Anlaşma esasen Armonize Mal Tanımlama Sisteminin 25 ila 97'inci fasılları arasında yer alan sanayi ürünlerini kapsamakla birlikte, bazı tarım ürünlerinde de taraflar arasında karşılıklı pazara giriş kolaylıkları sağlanmıştır. Anlaşmada tarım ve işlenmiş tarım ürünleri ticaretine ilişkin hükümler simetrik bir yaklaşım çerçevesinde bir Protokol ile düzenlenmiştir.

Anlaşmada tarafların 1.1.2000 tarihinde sıfırlanmak üzere karşılıklı olarak aşamalı indirime konu kılacağı kısıtlı sayıda tekstil ürünü haricindeki tüm sanayi ürünleri ithalatında uygulanan gümrük vergileri için sıfıra sıfır yaklaşımı benimsenmiştir. Bu çerçevede, Avrupa Birliği ile Letonya arasındaki Anlaşmada, Letonya'nın Topluluğa karşı 1999 yılına kadar geçiş dönemine tabi tuttuğu ürünlerde de tüm gümrük vergilerinin kaldırılması sayesinde, bu ürünler

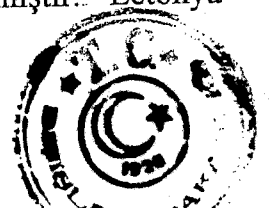
bakımından AB'den daha avantajlı bir pazara giriş imkanı yaratılmıştır. Öte yandan, Letonya bazı sınırlı sayıda ürünü en geç 1998 yılı sonuna kadar ihracat vergilerine konu kılmaya devam edecektir.

Temel tarım ürünlerinde, tarafların potansiyeli bulunan ürünlerle sınırlı olmak üzere, her iki tarafın AB ile akdetmiş oldukları/olacakları tercihli rejim paralelinde pazara giriş kolaylıkları sağlanırken, bazı işlenmiş tarım ürünleri itibariyle AB'ne sağlanmış olan tavizli bir rejimin uygulanması üzerinde mutabık kalınmıştır.

Türkiye ile Letonya arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması'nın başlıca amaçları aşağıda sıralanmaktadır:

- Taraflar arasında ikili ticaret hacminin artırılması, ekonomik ve ticari işbirliğinin geliştirilmesi, Türk ve Leton işadamları arasındaki işbirliği imkanlarının geliştirilerek, tarafların yakın ilişkilerinin bulunduğu Batı Avrupa, Merkezi ve Doğu Avrupa Ülkeleri ile Orta Asya Cumhuriyetlerinde ortak ticaret ve yatırım olanakları sağlanması;
- Türk sanayicileri için Letonya pazarında Topluluk ve Merkezi ve Doğu Avrupa Ülkelerindeki rakipleriyle eşit rekabet şansı yaratılması;
- Türkiye'nin 1/95 sayılı Gümrük Birliği'ne ilişkin Ortaklık Konseyi Kararı çerçevesinde ve AB'nin tercihli gümrük rejimine uyum yükümlülüğü kapsamında, AB ile Letonya arasındaki Avrupa Anlaşmasının ticari hükümlerine uyumu ve Gümrük Birliği'nin ana unsurlarından biri olan AB'nin Ortak Dış Ticaret Politikasına Türkiye'nin uyum sağlaması;
- Türk sanayici ihracatçı ve müteşebbislerine Letonya pazarında rekabet imkanı sağlanması;
- 1.1.1999 tarihi itibariyle Türkiye'nin de taraf olacağı Pan-Avrupa menşe kümülasyonu çerçevesinde Türkiye menşeli ürünlerin menşe engeli olmaksızın AB ve EFTA ülkelerinin yanı sıra Merkezi ve Doğu Avrupa ülkelerindeki üretim imkanlarından yararlanması ve bu pazarlarda işlenen nihai ürünlerini söz konusu ülkelere tercihli ticaret rejimi çerçevesinde ihraç edebilmesi;

Türkiye ile Letonya arasındaki Anlaşma ile tarife kontenjanları çerçevesinde pazara giriş kolaylıkları sağlanan tarım ve işlenmiş tarım ürünleri, özellikle Türkiye için ihracat şansının yüksek olduğu ürünlerdir. Türkiye açısından en önemli pazara giriş avantajı peynir, kesme çiçek, bazı taze sebzeler, tütün, salamura zeytin, ton balığı konservesi, işlenmiş meyve ürünleri ile ciklet, şekerleme, bisküvi gibi işlenmiş tarım ürünlerinde sağlanmıştır. Letonya

açısından ise, tereyağı, dondurma, mantar ve balıkçılık ürünlerinde alınan tavizler önem taşımaktadır.

Türkiye ile Letonya arasında gerçekleştirilen ticaret özellikle ihracatımız bakımından artış kaydetmekle birlikte iki ülke arasındaki potansiyeli yansıtmaktan uzaktır. 1997 yılında Letonya'ya yönelik ihracatımız %52 oranında artış kaydederek 3 milyon dolara ulaşmıştır. Öte yandan ithalatımız % 53 oranında azalarak 3,4 milyon dolardan 1,6 milyon dolara gerilemiştir. Anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle birlikte, Türkiye ile Letonya arasındaki ticaretin artırılması hedeflenmektedir.

Letonya ile olan ticaretimiz incelendiğinde, toplam ticaret hacminin çok büyük bir bölümünün sanayi ürünlerinden oluştuğu görülmektedir. Bu çerçevede, tarım ürünlerine ilişkin olarak tanınan karşılıklı tavizler de göz önüne alındığında anlaşmanın yürürlüğe girişiyle birlikte bu ülke ile karşılıklı ticaretin çok büyük bir kısmı serbest bir şekilde gerçekleştirilecektir.

Diğer bölge ülkeleri ile serbest ticaret anlaşmaları bulunan; Litvanya ve Estonya ile gümrük birliği tesis etmiş olan Letonya, Türkiye bakımından toplam sekiz milyon nüfusluk Baltık Gümrük Birliği alanında potansiyel bir pazar arz etmektedir. Bu bağlamda, bahse konu ülke ile imzalanan anlaşmanın ülkemiz ihracatının ülke ve madde olarak çeşitlendirilmesi açısından katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anlaşma, iki ülke arasındaki ekonomik ilişkilerin bu Anlaşmanın kapsamadığı alanları içerecek şekilde genişletilmesine imkan tanıyan bir geliştirici hüküm de içermektedir.

Türkiye ile Letonya arasında imzalanan Anlaşma, GATT 1994 ve Dünya Ticaret Örgütü, Türkiye-AB 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı ve AB ile Letonya arasındaki Avrupa Anlaşması hükümleri paralelinde damping, rekabet, devlet yardımları, fikri, sınai ve ticari mülkiyet hakları, korunma önlemleri ve devlet tekelleri gibi konularda da hükümler içermektedir.

Anlaşma'nın menşe kurallarına ilişkin protokol hükümleri, tarafların Pan-Avrupa menşe kümülasyonu sisteminden yararlanmalarına imkan tanıyacak şekilde düzenlenmiştir.

Anlaşma, Tarafların diğer üçüncü ülkeler ile tercihli ilişki kurmasına engel teşkil etmemekte ve süresiz olarak imzalanmış bulunmaktadır. Ancak, Taraflardan birisinin altı ay önce yazılı bir bildirimde bulunması şartı ile çekilme hakkı bulunmaktadır.

Tasarı, bu amaç ve gerekçeler çerçevesinde hazırlanmıştır.

17 1062

BB HİDÜMETİN TERCİHİ ETİGİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE LETONYA CUMHURİYETİ ARASINDA
SERBEST TİCARET ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

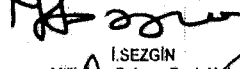
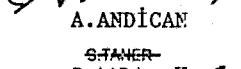
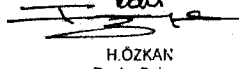
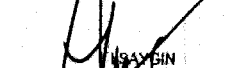
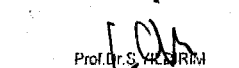
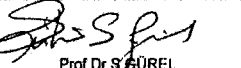
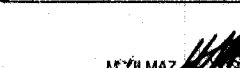
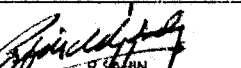
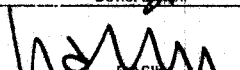
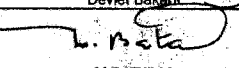
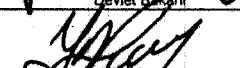
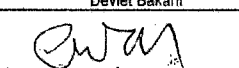
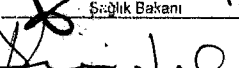
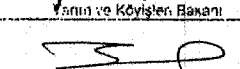
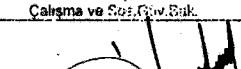
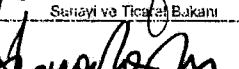
Madde 1- 16/6/1998 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Letonya Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

Madde 2- Söz konusu Anlaşma'ya ekli cetvellerde değişiklik yapmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Madde 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 4- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MESUT YILMAZ
BAŞBAKAN

 RECEP Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 İ. SEZGİN Milli Sav. Bak. ve Başb. Yrd.	 A. ANDIÇAN Devlet Bakanı V.	 H. ÖZKAN Devlet Bakanı
 Y. NECKİNER Devlet Bakanı	 İ. SEZGİN Devlet Bakanı	 Prof. Dr. H. S. TÜRK Devlet Bakanı	 Prof. Dr. S. K. RİM Devlet Bakanı
 H. GÜRDARE Devlet Bakanı	 M. YILMAZ Devlet Bakanı	 Prof. Dr. S. GÜREL Devlet Bakanı	 Prof. Dr. A. ANDIÇAN Devlet Bakanı
 İ. ÇELEBİ Devlet Bakanı	 M. YILMAZ Devlet Bakanı	 R. ÇETİN Devlet Bakanı	 F. ARİK Devlet Bakanı V.
 C. KAVAK Devlet Bakanı	 E. ŞİŞİR Devlet Bakanı	 R. KÖSE Devlet Bakanı	 H. GEMİCİ Devlet Bakanı
 M. BATALLI Devlet Bakanı	 D. DENİZKURDU Adalet Bakanı	 K. ARAS İçişleri Bakanı	 İ. CEM Dışişleri Bakanı
 Z. TEMİZEL Maliye Bakanı	 H. UĞBAY Milli Eğitim Bakanı	 Y. TOPCU Sanayi ve Ticaret Bakanı	 H. ÖZSOY Sağlık Bakanı
 M. TAŞAR Tarım ve Köylük Bakanı	 M. TAŞAR Tarım ve Köylük Bakanı	 Prof. Dr. N. ÖGAN Çalışma ve Sosyal. Bak.	 Y. EREL Sanayi ve Ticaret Bakanı
 M. ÇELEBİ Çalışma ve Tabii Kay. Bakanı	 İ. TAŞAR Kültür Bakanı	 İ. ÖGAN Ticaret Bakanı	 E. TAŞAR Çalışma Bakanı